

բաւը լսուած է մինչեւ Հոռոմ: Տարածման Հաւատոյ ժողովի Գործերու մէջ կ'ըսուի որ Կարդինալ Ուրալլինո հաղորդած է, թէ Մովսէս Հայոց կաթողիկոսը թուրքերէն գերի բռնուած 500 հայ ազատած է այն գումարով, զոր գոյացուցած է հալելով Էջմիածնի Տաճարին արծաթեայ սկիհներն ու խաչերը²: Ազգագուտ գործի համար ոչինչ կը խնայէր ազգասէր կաթողիկոսը:

31. ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԷՋՄԻԱՇՆԻ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ԱՂԹԱՄԱՐԱՅ, ԳԱՆՁԱՍԱՐԻ ԵՒ ՍՍՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՅԼ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԻՅՆԵՐՈՒ ՀԵՏ

«Համերաշխութիւն եկեղեցիներու՝ հաւատքի եւ սիրոյ միութեան մէջ» բնաբանն էր Մովսէս կաթողիկոսի, ինչպէս իր գործունէութենէն կը զգացուի:

Բնականաբար եկեղեցիներու այս համերաշխութիւնը կարելոր էր ամէնէն առաջ համարիւն եւ միալեզու հայ ժողովրդեան մէջ վերահաստատել: Մէկ էր Եկեղեցին, բայց կ'իշխէր հոն երկպառակութիւն շնորհիւ գանազան հովուապետներու, որոնք չէին ճանչնար ճոխութիւն, եւ այսպէս խոչընդոտներ էին ազգային եւ եկեղեցական սուրբ միու-

² Acta S. C. de P. F. an. 1631. Provincia di Nakicevan ed altri, pag. 100: „Congr. 29 Julii 1631. Emus Card. Ubaldinus retulit Patriarcham Armenorum Moysem, qui ab Armeniis Catholicos nuncupatur, liberasse 500 Armenos a Turcis captivos factos, mediante pecunia, quam ex calicibus et crucibus patriarchalis Ecclesiae oppignotatis ab aurificibus obtinuit.